

SAYRAGUL SAUYTBAY
ALEXANDRA CAVELIUS

KROONGETUIGE

*Een ooggetuigenverslag
uit de hel van de
Chinese concentratiekampen*

UITGEVERIJ BALANS

Inhoud

- 1 Spoken uit het verleden – 9
- 2 Ondanks de Chinese invasie en verwoestingen:
dromen van een gouden toekomst in de
economische *boom* – 24
 - 3 Plakband op je mond – 106
 - 4 Erger dan in het gekkenhuis:
de grootste controlestaat ter wereld – 154
- 5 Absolute controle: verhoren en verkrachtingen – 171
 - 6 Het kamp: overleven in de hel – 198
 - 7 ‘Liever op de vlucht sterven dan in het kamp’ – 257
 - 8 Kazachstan: de lange arm van Beijing
in de buurlanden – 293
- 9 Het (gedachte)virus: waarschuwing voor de wereld! – 322
 - Nawoord van Alexandra Cavelius – 343
 - Fotoverantwoording – 351

Spoken uit het verleden

Smekende vrouwen in de nacht

Elke nacht verzamelen de huilende meisjes zich om mijn bed. Hun donkere ogen zijn groot, hun hoofden kaalgeschoren. 'Red ons!' smeken ze. 'Red ons alsjeblieft!' Wij vrouwen worden altijd het hardst getroffen in die gebieden op de wereld waar de willekeur regeert. Het is zo makkelijk ons te verstikken met de demonen van onmacht, schaamte en schuldgevoel. Het zijn niet de vrouwen die zich moeten schamen voor de verwondingen die mannen ons toebrengen, alleen moet ik me dat nog eigen zien te maken. Ik probeer mijn krachten te verzamelen, maar ik blijf liggen als een dode.

Sinds ik in het strafkamp heb gezeten, kom ik soms gewoon mijn bed niet uit. Dat komt doordat ik zo lang op een koude betonnen vloer heb moeten slapen. Mijn ledematen en gewrichten doen pijn van de reuma. Voor die tijd was ik volkomen gezond, nu ben ik op mijn 43ste een zieke vrouw. Zodra ik, onrustig als ik ben, een paar seconden in slaap val, word ik meteen weer wakker van mijn nachtmerries.

Al die vrouwen, kinderen, mannen en ouderen achter de hoge prikkeldraadhekken hebben geen misdaden begaan, behalve dat ze, net als ik, in de noordwestelijke provincie van China geboren zijn als Kazachen, als Oeigoeren of met een andere moslimnationaliteit. Dat ze islamitische namen als Fatima of Hoessein hebben.

Mijn naam is Sayragul Sauytbay. Ik ben getrouwd, werkte voor mijn arrestatie als directrice van vijf kleuterscholen en hou meer van mijn gezin dan van wie of wat dan ook. We zijn afkomstig uit de noordwestelijke provincie van China, die qua oppervlak groter is dan Duitsland, Frankrijk en Spanje bij elkaar en hemelsbreed een kleine 3000 kilometer van Beijing ligt. Ons land, dat omringd is door bergketens die hier en daar 7000 meter hoog zijn, heeft de meeste gemeenschappelijke grenzen met andere landen: Mongolië, Rusland, Kazachstan, Kirgizië, Tadzjikistan, Afghanistan, India en Pakistan. Het verre Europa ligt vanaf hier het dichtst bij China.

Sinds de oudheid is dit de bakermat van de Oeigoeren, die de meerderheid vormen, maar ook van talloze andere etnische groepen, zoals Mongolen, Kirgiezen, Tataren of de op een na grootste groep, de Kazachen, waartoe ik behoor. Ons land heette Oost-Turkestan totdat het reusachtige buurland China deze strategisch gunstig gelegen 'Poort naar het Westen' in 1949 met geweld inlijfde onder Mao Zedong en omdoopte in de autonome regio Xinjiang ('Nieuwe Grenzen'). Voor ons is het nog steeds Oost-Turkestan, het vaderland dat onze voorzaten ons hebben nagelaten. Officieel garandeert Beijing de inheemse bevolking zelfstandigheid, onafhankelijkheid en zelfbeschikking, maar inofficieel behandelt de Chinese regering ons als een kolonie vol slaven.

Sinds 2016 is onze provincie veranderd in de grootste controlestaat ter wereld. Volgens schattingen van internationale deskundigen is ons land inmiddels overdekt met een netwerk van meer dan 1200 bovengrondse strafkampen, maar er duiken ook steeds meer berichten op over ondergrondse kampen. Volgens onze eigen schattingen zitten daar zo'n 3 miljoen mensen gevangen. Zonder enige vorm van proces. Zonder dat ze iets verkeerd hebben gedaan. Het gaat hier om de grootste systematische internering van een compleet volk sinds het einde van het nationaalsocialisme.

De partijkaders hebben me gedwongen te zwijgen over alles wat ik als leidinggevend ambtenaar in deze hel van Oost-Turkestan heb meegemaakt, 'anders ga je eraan'. Ik moest mijn handtekening onder mijn eigen doodvonnis zetten. Ondanks alle tegenwerking is het uiteindelijk toch gelukt om uit de grootste openluchtgevangenis ter wereld weg te vluchten naar Zweden.

Mijn geval is bijzonder doordat ik als leerkracht te werk werd gesteld in een van deze strafkampen. Daardoor heb ik de kern van dit systeem leren kennen, de tot in detail geplande en bureaucratisch bestuurde machinerie die haar instructies regelrecht uit Beijing ontvangt. Daarbij gaat het niet alleen om systematische foltering, vernedering en hersenspoeling, maar om het doelbewust uitwissen van een compleet volk.

Terwijl wij hier zitten, sluiten ook grote westerse bedrijven lucratieve deals in het noordwesten van China. Intussen worden vlak bij hun bedrijfspanden kinderen, vrouwen, mannen, jongeren en ouderen als beesten opeengepakt op het kleinst denkbare oppervlak en op onuitsprekelijke wijze afgebeeld.

Een op de tien moslims in mijn geboortestreek zit inmiddels gevangen, volgens berichten van mensenrechtenorganisaties. Die aantallen kan ik uit eigen ervaring bevestigen. Ik zat zelf in een kamp met 2500 gevangenen. In deze provincie, Mongolküre geheten, of Zhaosu in het Chinees, die zo'n 180.000 inwoners telt, zijn nog twee grote gevangenissen en nog drie kampen in een omgebouwde oude partijschool en enkele verlaten gebouwen. Als je uitgaat van een vergelijkbaar aantal gevangenen, dan zitten alleen al in zo'n klein gebied als mijn geboorteprovincie zo'n 20.000 mensen vast. Inmiddels is elke moslimfamilie getroffen door deze interneringen. Er is in Xinjiang niemand meer die niet meerdere familieleden moet missen.

De bewijzen op basis van satellietbeelden en ooggetuigenverslagen, en uiteindelijk ook de *China Cables* die zijn gelekt door een Chinese klokkenluider, werden zo onontkoombaar dat Beijing na lang ontkennen eindelijk het bestaan van deze kampen heeft toegegeven. Sindsdien spreken de politieke bonzen in China echter vergoelijkend van 'beroepsopleidingscentra' en tonen ze propagandafilms met dansende, lachende studenten, die netjes geschminkt en in mooie kleren lessen volgen in helverlichte, keurig ingerichte klaslokalen waar ze worden 'heropgevoed' tot betere mensen. Buitenlandse media zouden 'kwaadaardige leugens verspreiden', de 'studenten' zouden daar vrijwillig verblijven en de meesten zijn toch al vrijgelaten, aldus de regering.

Als ik zulke dingen hoor, vraag ik me af waar al mijn vrienden, burens en bekenden gebleven zijn. Waarom kan niemand ze bellen als ze allang weer op vrije voeten zijn? En als het echt om 'opleidingscentra' gaat, zoals de regering

in Beijing ijzerenheinig blijft beweren, waarom sleuren ze dan kleine kinderen uit hun gezinnen en schoolklassen weg om ze daarheen te sturen? Hoezo moeten die ‘internaten de plaats van de ouders innemen’, zoals de Communistische Partij van China (CPC) blijkbaar wil? Wat heeft een bejaarde vrouw van 84 in zo’n ‘omscholingscentrum’ te zoeken? Waarom hebben schrijvers, hoogleraren, succesvolle zakenlieden en kunstenaars, die allemaal allang hoog opgeleid zijn, zulke ‘bijscholingsmaatregelen’ achter prikkeldraad nodig?

Wie in Oost-Turkestan de waarheid over deze strafkampen verspreidt, wordt gebrandmerkt als buitenlandse spion, leugenaar of terrorist. Alle gebeurtenissen binnen dit netwerk worden direct weggepoetst door de Chinese censuur en degene die ze in eigen land overbriefft, is de volgende dag spoorloos verdwenen. Zo gauw een westerse delegatie van journalisten een bezoek aan Oost-Turkestan aankondigt, zoals in de herfst van 2019 gebeurde, veranderen de partijleden een heropvoedingskamp voor heel even in een normale school.

Het prikkeldraad verdwijnt van de muren, net als de zwaarbewapende wachtposten voor de poorten. De ontslagen leraren, die zich uiteindelijk moesten zien te redden als straatveger of fabrieksarbeider, worden voor de duur van het persbezoek weer in dienst genomen. Er worden snel nieuwe klassen gevormd met Kazachse en Oeigoerse scholieren en er worden kleurige plaatjes opgenomen voor de tv.

Een vriend die in die tijd toestemming had gekregen om mijn vaderland te bezoeken voor de begrafenis van zijn moeder, heeft me verteld hoe alle leraren en scholie-

ren partijleuzen uit hun hoofd moesten leren voor de bezoekers uit het Westen. Wie bij het repeteren ook maar één woord of komma vergat, werd naar het kamp verbannen. De instructies van de partijkaders luiden: 'Scholieren, jullie mogen niet zeggen wat er de laatste jaren echt is gebeurd. Jullie vertellen hoe goed de partij is en hoe mooi jullie leven hier is.' Wij zijn van kleins af aan al gewend aan dit type theater en bedrog van de CPC.

Als ik aan dit verleden terugdenk, krijg ik het benauwd en ga ik over mijn nek, alsof ik parasieten in mijn lijf heb. Ik moet een sjaal om mijn hoofd binden omdat ik het gevoel krijg dat het anders zal ontploffen. Misschien komt het door de herinneringen, misschien is het ook een gevolg van de foltering. Maar hoe pijnlijk het ook is om over mijn ervaringen te spreken, ik zie het als mijn plicht de wereld te waarschuwen. Daarbij wil ik heel duidelijk zeggen dat ik de inwoners van China niet aanklaag voor deze gruwelijke misdaden, maar de verantwoordelijkheid daarvoor enkel en alleen bij de regering in Beijing en de CPC leg.

Als kroongetuige deel ik mijn kennis over de kern van dit fascistische systeem met de wereld. Dat doe ik niet alleen voor mezelf, want ik spreek namens alle gevangenen in de concentratiekampen en alle mensen die in deze dictatuur voor hun leven moeten vrezen. Vrijheid is geen vanzelfsprekendheid. Wie de vrijheid niet op tijd verdedigt, heeft al verloren, want in de laatste stuiptrekkingen verdwijnt ze sneller dan wij mensen kunnen meedenken. Het Rijk van het Midden plant eeuwen vooruit. Het benut alle mogelijkheden die open samenlevingen bieden om stukje bij beetje de democratieën op de wereld te ondermijnen. Maar

ik heb aan den lijve ondervonden wat het betekent om in een door Beijing beheerste hypermoderne controlestaat te leven – een controlestaat zoals de wereld die nog niet eerder heeft meegemaakt.

Een leven zonder vrijheid betekent rennen voor je leven in de hel.

Reis van Zweden naar Duitsland

Het was een vreemd moment toen ik afscheid nam van mijn man en dochter in Zweden om met mijn tienjarige zoon Wulanai* naar Duitsland te reizen voor de interviews met journaliste Alexandra Cavelius, die een boek over mijn ervaringen zou schrijven op basis van deze gesprekken.

De veerboot vertrok pas om 22.55 uur, maar we waren vier uur daarvoor de deur al uitgegaan, hoewel de haven maar een klein kwartiertje van ons huis ligt. Wali en mijn veertienjarige dochter Wukilumu* brachten ons weg. Na een tijdje werden ze allebei ineens heel stil en hielden ze zich een beetje afzijdig.

Mijn zoon en ik wachtten bij de halte op de bus die ons naar de pont zou brengen. ‘Waarom praten die twee niet meer met ons?’ wilde Wulanai weten, en hij trok aan mijn jas. ‘Misschien zijn ze chagrijnig omdat we zonder hen gaan?’ Toen rende mijn zoon naar zijn vader. ‘Willen jullie dat we hier blijven?’ Wali schudde zijn hoofd en aaide de kleine over zijn dikke zwarte haardos. ‘Nee, nee, dit is toch een schitterende kans! Moet je nagaan, je bent pas tien jaar en je kent al vier verschillende landen. Daar dromen alle kinderen toch van. Je bent nu een man en je

moet goed op je moeder passen. Als ze thee wilt, maak je thee voor haar. Als ze medicijnen nodig heeft, geef je haar die.’

Mijn kinderen weten dat ik ziek ben sinds mijn tijd in het strafkamp. Niemand komt gezond terug uit zo’n oord. De familieleden die maanden- of jarenlang vol angst vergeefs thuis zitten te wachten op een levensteken van hun dierbaren, worden ook vaak ziek. Mijn kinderen zijn te snel volwassen geworden.

Toen de bus kwam, draaide mijn dochter zich om en begon hartstochtelijk te huilen. Eigenlijk was dit geen moment om verdrietig te zijn, maar ineens kwamen de duistere herinneringen weer opzetten, als blaren. De kinderen zagen weer voor zich hoe ze met hun vader naar Kazachstan waren gevlucht, terwijl hun moeder alleen achter moest blijven achter de slagboom. Tweeënhalf jaar lang. Zonder enig contact.

Sindsdien hebben we geen dag zonder zorgen geleefd. We waren constant op de vlucht, van de ene plek naar de andere. Voor deze avond in de haven hadden we nog geen moment de rust gevonden om als een normaal gezin in vrijheid te leven. En ineens gingen de deuren van de bus sissend dicht tussen mijn zoon en mij en mijn dochter en haar vader. De bus had nog geen 5 meter gereden of mijn mobiel begon al te rinkelen. ‘Hoe is het met jullie?’ vroeg mijn man. ‘Is alles goed? Pas goed op jezelf!’

Duitsland

Als ik nu in een bus of trein zit en de conducteur komt langs, dan moet ik mezelf er telkens aan herinneren dat deze man in uniform me niet gevangen wil zetten. Ik reis nu door de wereld als alle andere vrije burgers. Een van mijn eerste bestemmingen was het ministerie van Buitenlandse Zaken in Stockholm, en daarna het Europees Parlement in Brussel, om daar als kroongetuige verslag te doen van mijn ervaringen in het strafkamp.

Misschien is het goed dat dit boek eerst in het Duits verschijnt. Duitsland heeft trieste ervaringen met zijn eigen fascistische geschiedenis, maar het heeft, anders dan China, zijn duistere herinneringen moedig het hoofd geboden, onderzoek gedaan naar de oorzaken en daar lering uit getrokken. China daarentegen herschrijft zijn geschiedenis, omdat die anders gevaarlijk kan worden voor de partij en de regering. Duitsland is een sterk land, dat veel gedaan krijgt op het gebied van politieke samenwerking. Het is geheel en al aan de steun van allerlei internationale politici en verscheidene mensenrechtenorganisaties te danken dat ik met mijn gezin een nieuw thuis heb gevonden in een vrij land.

Wij mensen leven allemaal op dezelfde aardbol en in dezelfde 21ste eeuw, maar op de plek waar ik vandaan kom, bestaat een groot deel van de maatschappij uit rechteloze onderdanen die afgesloten zijn van de rest van de wereld. Voor iemand die democratie en mensenrechten vanzelfsprekend vindt, is het nauwelijks voorstelbaar wat wij in Oost-Turkestan elke dag meemaken.

In mijn vaderland heb je de zeer populaire Chinese tv-

serie *Reis naar het Westen*, die onze leefsituatie uitstekend beschrijft. De CPC gebruikt de hoofdpersonen om haar eigen overmacht te demonstreren, want niemand is slimmer en sterker dan de partij. In deze serie reist een tovenaars in opdracht van de monarch naar zo veel mogelijk westerse landen om de manier van leven en de gewoonten van de inwoners te onderzoeken. Het Westen wordt in een kwaad daglicht gesteld: achtergebleven, verdeeld en zwak. Verzonken in chaos en bloedvergieten.

Als deze magiër met zijn toverstaf een kring om mensen heen tekent, worden ze in een soort ban gehouden. Niemand waagt zich meer buiten de rand van de kring. Deze gevangenen kunnen zich niet vrij bewegen, ze kunnen niet meer denken en ze zijn vergeten dat ze mensen met normale mensenrechten zijn. Ze accepteren alles, als offerlammen, wat hun ook wordt aangedaan. Ze hebben geen keus. Ze proberen te overleven. Net als de inwoners van de meest noordwestelijke provincie van China.

In het begin moet ik wennen aan het gevoel dat ik me binnenshuis en buitenshuis kan bewegen zonder gadegeslagen te worden. Voor het eerst in mijn leven zie en voel ik hoe een mens met waardigheid kan leven. In Oost-Turkestan wordt alle informatie gecontroleerd. Ongecensureerde boeken of tijdschriften en social media als Facebook of WhatsApp zijn verboden. Ik woon al maanden in Zweden, maar ik voel nog steeds die druk waaronder we dagelijks stonden. Die duurzame angst om mijn man, mijn kinderen en mezelf. Dan draai ik me achterdochtig om op straat en denk: wie is dat Aziatisch ogend type daar achter me? Is hij van de Chinese geheime dienst? Houdt hij me in de gaten? De Communistische Partij heeft een extreem lange

arm waarmee ze andersdenkenden overal kan schaden, ook in Duitsland.

In Oost-Turkestan leeft de inheemse bevolking als in een gekkenhuis waarin niets meer klopt. Als je er uit angst voor straf continu mee bezig bent om geen fouten te maken, heb je geen tijd meer om vraagtekens bij dingen te zetten. Het is een godsgeschenk dat ik nu vrij ben en belangrijke vragen mag stellen als: waarom zijn er honderdduizenden onschuldige mensen ongestraft gefolterd en vermoord? Hoe kunnen mensen andere mensen zo iets gruwelijks aandoen? Dat kan alleen als ze zichzelf beschouwen als een superieur ras, zoals de CPC en haar secretaris-generaal Xi Jinping met hartstochtelijk nationalisme propageren. De landen in onze wereld zijn zo nauw met elkaar verbonden, waarom laten ze dit soort mensenrechtenschendingen dan toe? Ik zou niets liever wensen dan dat een andere, rechtvaardigere macht dat voortaan verhindert.

Als mensen uit andere landen iets over China horen, zien ze daarbij meestal een zeer ontwikkeld, vooruitstrevend en in wetenschappelijk opzicht hoogst succesvol land voor zich. Geen wonder, want een van de machtigste propagandamachines ter wereld investeert er enorm veel geld in om dat beeld van een normaal functionerende, blinkende hightechsamenleving naar buiten te brengen. Over alle euvels en onwelkome waarheden bewaren de aan de staat gelieerde media het zwijgen, maar daaronder broeien giftige gassen, als in een riool. De inwoners van China zijn zich ervan bewust dat hun eigen regering ze veel en vaak beliegt, maar doorzien de mensen in het Westen dat ook? Of laten die zich verblinden door die glanzende façade?

Mijn hoop is erop gevestigd dat mensen leren de ware

aard en de bedoelingen van dit regime beter in te schatten. Dat ze zichzelf beschermen tegen dreigend despotisme en hun democratieën versterken. Mijn eigen wereldbeeld is totaal omgeslagen sinds mijn verblijf in het strafkamp. Vóór die tijd was ik er vooral mee bezig me aan te passen en vooral de regels niet te overtreden, uit angst bestraft te worden.

Het doel van de Chinese veroveringsoorlog is politieke controle over de hele wereld. Daarom raad ik alle andere landen aan vooral de blik niet af te wenden van Oost-Turkistan. Daar zien jullie hoe jullie kinderen en kleinkinderen in de toekomst zullen leven als jullie je eigen vrijheid niet verdedigen! Het land dat inmiddels de grootste handelsnatie ter wereld is, streeft niet naar vriendschappelijke betrekkingen en open uitwisseling. In de ondoorzichtige politiek van de CPC gebeurt niets zonder bijbedoelingen.

En daar waar de invloed van Beijing groeit, woekert als eerste de leugen, als een onkruid dat de waarheid verstikt.

Bedreiging en hoop

In het begin voelden ik en mijn gezin ons heel eenzaam in ons nieuwe thuisland Zweden, ver van al onze vrienden en familieleden. Later hielden we echter helemaal geen tijd meer over voor dat soort gevoelens. Inmiddels zijn vertegenwoordigers van de pers uit zo'n veertig landen in ons huis te gast geweest om met mij over mijn ervaringen in het strafkamp te spreken. Maar nergens heb ik mijn verhaal zo uitvoerig uit de doeken gedaan als in de gesprekken voor dit boek.

Vaak zijn de journalisten nog niet weg of de telefoon gaat alweer en dan word ik weer bedreigd. ‘Hou eens op met praten! Denk aan je kinderen!’ Sommige van die mannen spreken Zweeds, andere Kazachs en weer andere Chinees. Telkens weer stelt de Zweedse politie ons gerust: ‘Wees niet bang, we zijn hier niet China!’ Telkens weer proberen ze ons ervan te doordringen: ‘Probeer gewoon om normaal te leven. Jullie hebben dezelfde rechten als alle andere inwoners hier. We beschermen jullie, zelfs als jullie geen politieauto voor de deur zien staan. We kunnen alleen niet verklappen hoe we dat doen.’

Na een tijdje ben ik de vreemden aan de andere kant van de lijn iets zelfbewuster toe gaan spreken. ‘Jullie kunnen ons wel lastigvallen met telefoontjes, maar jullie kunnen ons toch niets doen!’ Toch blijven ze proberen ons murw te beuken. Onlangs heb ik ook gehoord wat voor boodschap de geheime dienst via Facebook aan een Oeigoerse vrouw heeft gestuurd: ‘Hou op, anders vinden ze je straks in stukjes terug in de kliko voor je huis.’ Deze vrouw had de *China Cables* gelekt, nadat een Chinese ambtenaar haar de bewuste documenten stiekem had toegespeeld. Dankzij de moed van deze Oeigoerse zijn er opnieuw onweerlegbare bewijzen naar buiten gekomen van de systematische onderdrukking van moslimminderheden in de strafkampen. Beijing heeft de echtheid van deze geheime documenten nooit betwist.

Vaak komen de dreigtelefoontjes die we krijgen uit China, en één nummer op onze display was dat van de veiligheidsdienst in Beijing. ‘Waarom bel je mij?’ vroeg ik. ‘Ik wil gewoon weten hoe het met je gaat,’ antwoordde een mannenstem. ‘Ik weet exact waar jullie wonen. Zijn jullie

al een beetje gewend? En wat doen je kinderen?’ Ik probeerde rustig te blijven. ‘Alles gaat goed hier, we zijn heel tevreden.’ ‘Als alles zo goed gaat, waarom blijf je dan met journalisten praten? Wees blij dat jullie nog leven en hou op over dat wat achter jullie ligt.’ ‘Ik hou niet op,’ zei ik terug, ‘en aangezien je toch in Beijing werkt, ga dan een keer naar je partijchef en vertel hem dat hij eindelijk eens moet ophouden mensen in mijn geboortestreek te mishandelen in strafkampen.’ Toen werd de toon van de bel-ler kil en hard. ‘Hou onmiddellijk op met je gesprekken met journalisten! Denk aan je kinderen!’ Met dat zinnetje eindigen ze altijd. Altijd vrees ik voor het leven van mijn kinderen, die het belangrijkste op de hele wereld voor me zijn.

Natuurlijk voel ik me vaak heel klein worden onder zulke dreigementen en dan denk ik: wat voor kans hebben we tegen zo’n oppermachtige tegenstander? Maar ik moet de waarheid vertellen, niet alleen voor de gevangenen in de kampen, maar ook voor al die mensen in Kazachstan die me hebben gesteund. Daar wonen zoveel vertwijfelde mensen wier kinderen, ouders en grootouders spoorloos zijn verdwenen in de kampen van hun buurland. Het maakt niet uit wat voor overmacht we tegenover ons hebben. We mogen niet ophouden met onze aanklachten tegen die onmenselijke manier van doen! Misschien lukt het ons dan een beweging in gang te zetten en de gruwelijke Chinese politiek een halt toe te roepen.

Hoelang is het geleden dat ik me voor het laatst vrij heb gevoeld? Als kind ben ik nog onder Kazachen opgegroeid. We gingen naar onze eigen scholen, hielden ons aan onze eigen tradities en spraken alleen Kazachs, want in

het noordoosten van Oost-Turkestan ligt het land van mijn voorouders, dat de Chinezen de ‘Kazachse Autonome Regio Xinjiang’ noemen.

We hadden nooit gedacht dat iemand ons zou beroven van ons eigen vaderland.

INKIJKPAGINA'S